

poročevalec

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, 26. februar 2007

letnik XV

Št. 6

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU v obdobju januar 2007 - junij 2008 (U70)

2

Mnenje državnega sveta ob obravnavi dopolnjenega predloga zakona o prostorskem načrtovanju - druga obravnava

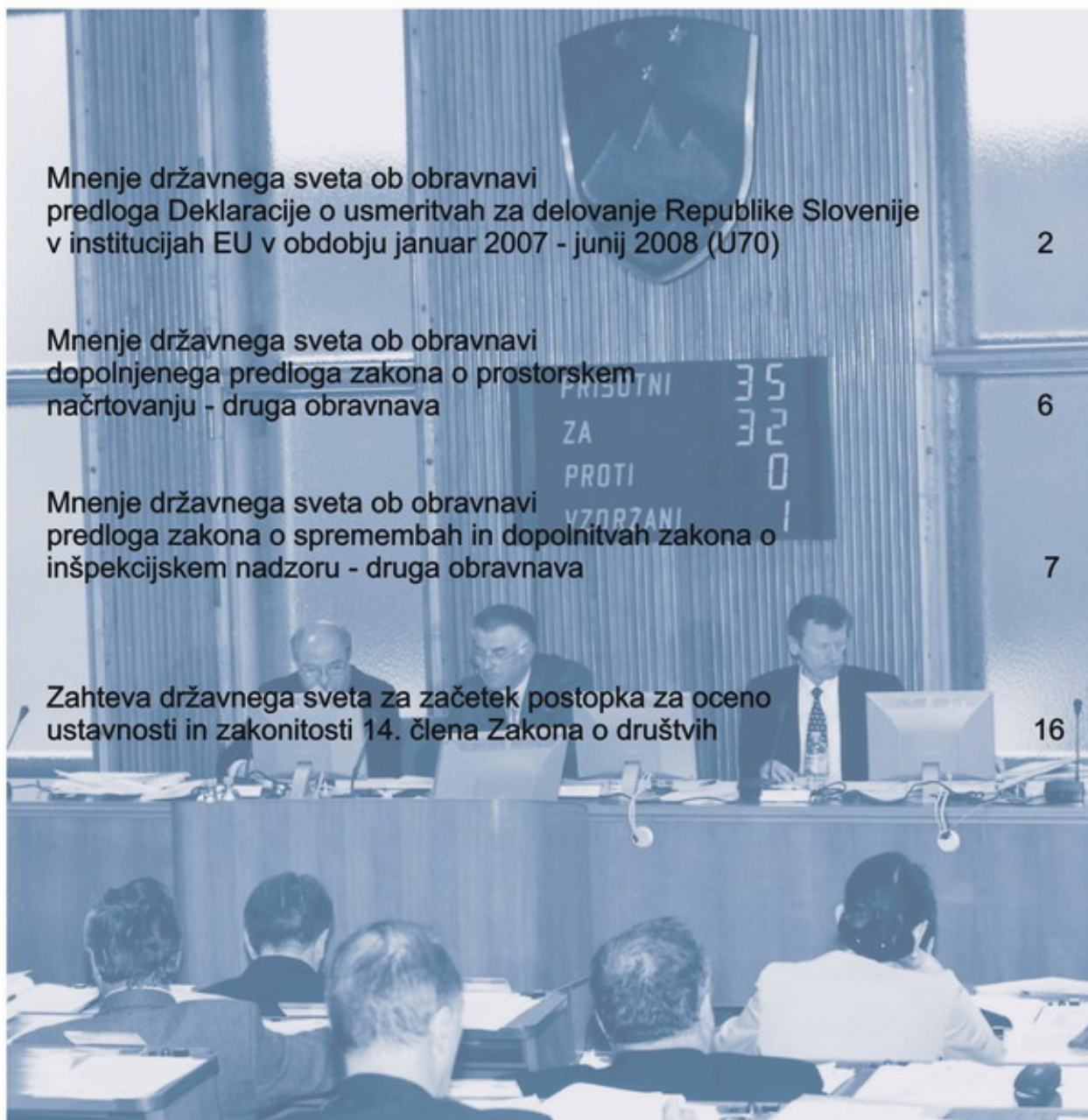
6

Mnenje državnega sveta ob obravnavi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o inšpekcijskem nadzoru - druga obravnava

7

Zahteva državnega sveta za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 14. člena Zakona o društvih

16

Druga alineja 1. odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije - državni svet daje državnemu zboru mnenja o vseh zadevah iz njegove pristojnosti

Mnenje državnega sveta ob obravnavi k **predloga Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU v obdobju januar 2007 - junij 2008**, EPA 1264

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji, dne 21. 2. 2007, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur.l. RS, št. 33I/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004 in 68/06) in drugega odstavka 154.g. člena Poslovnika Državnega zbora (Ur.l. RS, št. 35/2002 in 60/2004) sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU v obdobju januar 2007 - junij 2008 (U70)

Državni svet je obravnaval Predlog Deklaracije o usmeritvah za delovanje Republike Slovenije v institucijah EU v obdobju januar 2007 - junij 2008, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije in **ga podprl**.

V predlogu deklaracije so predstavljene ključne politične usmeritve Republike Slovenije za delovanje v institucijah EU v prihodnjem obdobju. Predlog deklaracije izpostavlja kot strateška in za Slovenijo ključna vprašanja: priprave na učinkovito predsedovanje Uniji, razpravo o prihodnosti Unije, zagotavljanje celovitega izvajanja Lizbonske strategije v njenih gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnostih, krepitev območja svobode, varnosti in pravice ter povečanje zunanje vloge EU na področju varnosti, razvoja in gospodarskih odnosov. Prednostne naloge za delo v Svetu EU na podlagi temeljnih okvirnih usmeritev deklaracije nadalje izpeljujejo poglede Slovenije do posameznih predlogov, ki bodo v skladu z delovnim programom Komisije za prihodnje leto ter 18-mesečnim programom predsedujočih držav Unije predmet obravnave znotraj Sveta EU. Prednostne naloge za delo v Svetu EU zato predstavljajo spremni dokument k deklaraciji, kjer so ključne politične usmeritve Slovenije prevedene na bolj operativni nivo. Prednostne naloge za delo v Svetu EU v obdobju januar 2007 - junij 2008 izpostavljajo naslednja področja: razvoj Unije, splošen gospodarski okvir in koordinacija politik, rast in delovna mesta, trajnostni razvoj, raziskave, znanje in inovacije, konkurenčnost, energetika, promet, zaposlovanje, socialna politika, zdravje in potrošniki, enakost spolov, strukturna in kohezijska politika, skupna kmetijska politika/ribištvo, okolje, področje svobode, varnosti in pravice ter zunanji odnosi.

Državni svet poudarja, da je predlog deklaracije dobro strukturiran. Potek priprav na predsedovanje poteka nemoteno. Člani državnega sveta so prepričani, da bo Slovenija svojo vlogo predsedujoče države opravila zelo dobro.

Državni svet je izpostavil poglavje "Zunanji odnosi", v okviru katerega bi moral biti poudarjen tudi okoljski vidik, saj je vključevanje okoljskih vprašanj v zunanjo politiko bistvenega pomena za njihovo reševanje v širši mednarodni skupnosti. Dokler področje okolja ne bo sestavni del zunanje politike, bo to le stvar okoljskega resorja. Okoljski dokumenti in ukrepi, ki jih izvaja le Evropska unija, niso dovolj za doseganje zadovoljivih rezultatov na področju varstva okolja oziroma globalno reševanje okoljskih problemov. Opozorjeno je tudi bilo, da iz vsebine podpoglavja "Transatlantski odnosi" ni jasno, ali bo Slovenija sodelovala v pokonfliktni obnovi Afganistana in Iraka ter ali bo s predlagano rešitvijo Sloveniji dan mandat za sodelovanje pri pokonfliktni obnovi tudi drugih držav.

Za Slovenijo je velikega pomena Leipziška listina o trajnostnih evropskih mestih, na podlagi katere se pričakuje, da bo integriran urbani razvoj pripomogel k skladnejšemu razvoju urbanih območij in učinkovitejši rabi finančnih sredstev. V zvezi s aktivnostmi Slovenije na področju urbanega razvoja državni svet pričakuje, da bodo v aktivnosti Slovenije vključene tudi lokalne oblasti.

V zvezi z aktualno problematiko dolgotrajnih postopkov izdajanja vizumov državljanom držav Zahodnega Balkana na diplomatsko konzularnih predstavništvih Republike Slovenije je državni svet pozitivno ocenil vključitev tega problema v predlog deklaracije.

Državni svet je pozitivno ocenil tudi odločitev Vlade Republike Slovenije, da se zavzame za čimprejšnjo določitev datuma za začetek pristopnih pogajanj Makedonije z EU ter pomoč Makedoniji pri izpeljavi reform. Slovenija mora predvsem zaradi gospodarskih interesov podpirati države Zahodnega Balkana na njihovi poti v Evropsko unijo.

Izpostavljen je bil Evropski inštitut za tehnologijo, ki naj bi služil kot model povezav med visokim izobraževanjem, raziskovalnimi ustanovami in gospodarstvom. Pozitivno je bil sprejet predlog ustanovitve te institucije, vendar se postavlja vprašanje, kakšne ambicije ima Slovenije pri tem projektu, ali bo naša država imela aktivno vlogo pri njegovem delovanju.

V zvezi s sprejetim dogovorom o odločnejšem ukrepanju na evropski ravni za spodbujanje posodobitve univerz, kar mora biti v okviru partnerstva za rast in zaposlovanje uresničeno do konce leta 2007, se je pojavil dvom o uresničitvi tega dogovora v Sloveniji v tem roku. Če hočemo posodobiti slovenske univerze, bi morali vedeti, koliko sredstev bodo prejele.

Državni svet meni, da je potrebno tudi na področjih, ki so ključna za razvoj Slovenije preiti od besed k dejanjem ter zagotoviti hitrejši pretok političnih usmeritev v realizacijo konkretnih programov na področjih kot so trajnostni razvoj, demografska politika, energetika in podobno.

Člani državnega sveta so opozorili na nujnost poenostavitve administrativnih postopkov v zvezi z zbiranjem ter pripravo kvalitetnih projektov, kar bi moralo predstavljati ustrezno podlago za čim uspešnejše črpanje dodeljenih sredstev iz evropskih skladov.

Člani državnega sveta so posebej opozorili na skrb zaradi demografskih gibanj v Sloveniji, ki so skrajno negativna. Demografska gibanja namreč kažejo, da se delež aktivnega prebivalstva zmanjšuje, prebivalstvo starejše od 60 let pa povečuje. Da bi preprečili negativne učinke tega trenda, bi bilo potrebno doseči višji odstotek zaposlenost celotnega prebivalstva torej tudi starejše generacije. Poudarili so, da je potrebno izvajati programe usposabljanja odraslih, ki bodo omogočali večje možnosti zaposlovanja odraslih.

Člani državnega sveta so se soglasno zavzeli, da si Vlada Republike Slovenije prizadeva, da postane sedež vsaj ene evropske institucije v Sloveniji.

Državni svet meni, da bi se v času vodenja EU morali osredotočiti na določena področja in opredeliti svoje potenciale po posameznih področjih. Slovenija ima namreč edinstveno priložnost, da na posameznih področjih pokaže svojo prožnost in inovativnost ter se tako vidno utrdi v krogu evropskih držav, kar bi posledično imelo pozitivne učinke tudi na ostale države.

Državni svet ugotavlja, da Slovenija na eni strani vlaga velika finančna sredstva v izobraževalni sistem in da številni dobro izučeni kvalificirani kadri kot tudi vrhunski strokovnjaki zapuščajo slovenski trg dela, ter da na drugi strani Slovenija izdaja (približno 17.500) delovna dovoljenja tujcem, kar nas lahko pripelje v situacijo, ko naš ekonomski in socialni sistem te mobilnosti ne bosta več prenesla. Poleg tega je na področju gibanja aktivne delovne sile potrebno raziskati in v statistiko zajeti tudi segment zaposlovanja na črno. Državni svet opozarja, da bi bilo potrebno izračunati mejo sposobnosti absorpcije našega ekonomskega sistema v povezavi z mobilnostjo delovne sile.

Državni svet poudarja nujnost vzpostavitve tesne povezave med akademsko sfero in gospodarstvom ter nujnost zagotovitve delovnih mest za vrhunske strokovnjake, ker bo v nasprotnem Slovenija zaostala v gospodarskem razvoju. Slovenija bi morala na tem področju postaviti svojo vizijo v posameznih gospodarskih panogah ter določiti nosilce razvoja določenih produktov.

Z ozirom na to, da v Evropski uniji nastopamo kot malo-številčen narod, je vloga slovenskega jezika, slovenske kulture in športa zelo pomembna, zato bi ta področja ob vodenju EU morali bolj poudariti. Kar je skladno tudi s Pogodbo o Ustavi za Evropo, ki temelji na kulturni, verski in jezikovni raznolikosti. Ocenjuje se, da ima Republika Slovenija v času predsedovanja Evropski uniji edinstveno priložnost promovirati svoj jezik in kulturo. Slovenija naj bo zgled in naj v obdobju predsedovanja upošteva multikulturalnost, ki naj sloni na civilizacijskem dialogu s težnjo, da se ohrani besedno umetnost malih narodov.

Državni svet se zavzema za večjo promocijo in pretok besedne umetnosti (dela pesnikov in pisateljev) iz manjših držav v večje (Nemčija ima npr. Goethejev inštitut). Na področju varstva avtorskih pravic bi Slovenija lahko v povezavi z uresničevanjem Ženevske in Bazelske konvencije predlagala novosti glede zaščite avtorskih izdelkov iz majhnih držav. Pojavlja se namreč težnja, da se avtorske pravice zamenja s "copyright" pravicami, kar pa lahko privede do dezintegracije in izgube identitete malih narodov. Kultura bi morala predstavljati vezni člen med narodi znotraj Evropske unije, saj gre za področje, ki ustvarja veliko dodano vrednost. Slovenija bi lahko postavila model analitičnih kazalnikov, ki bi omogočili primerljivost na področjih umetnosti, kulturne dediščine in medijev tako na državni ravni kot med posameznimi državami.

Državni svet meni, da bi bil na področju kulture potreben širši pogled na kulturno in naravno dediščino, pri čemer bi morali zaščititi tako evropsko kot ostale kulture. Ne glede na to, da Nacionalni program za kulturo šele nastaja, bi bilo potrebno njegove vsebine uskladiti z Deklaracijo. Ob tem državni svet opozarja tudi na pomanjkanje medijske pismenosti in v zvezi s tem na velike razlike v družbi ter opozarja Ministrstvo za kulturo, da mora na tem področju ukrepati, da ne bi prišlo do izločenosti določenih skupin prebivalstva.

Državni svet je opozoril tudi na področje manjšinskega šolstva, ker meni, da se na tem področju prevečkrat uporabljajo standardi večine, ki pa so postavljeni prenizko. Po mnenju državnega sveta bi morala Slovenija vztrajati, da podobni standardi veljajo tako za večinski kot manjšinski narod.

Predlaga se, da se tudi problematiki boja proti drogam in zasvojenostim mladih da večji poudarek in da jo interdisciplinarno v svoje programe dela vključijo vsa ministrstva ter jo obravnavajo kot svojo prioritetno nalogo.

Slovenija bi se v Deklaraciji morala zavzeti za večjo transparentnost in mobilnost na trgu zdravstvenih storitev in s tem spodbuditi širitev tega trga (možnost izbire zdravljenja v tujini, v primeru dolgih čakalnih vrst). Državni svet je opozoril tudi na veliko število poskusov zdravil, ki se izvajajo v Sloveniji in priporoča zavzemanje za večjo transparentnost rezultatov takšnih testiranj in prenos ugotovitev iz ene države v drugo, brez podvajanja testiranj. Državni svet opaža, da iz Deklaracije izhaja premalo možnosti za normativno urejanje, ki bi sledilo zapisanim ciljem (npr. osnova za nov zakon o zdravstvenem varstvu).

Državni svet opozarja, da bi kot malo-številčen narod morali dati pobudo tudi za zaščito nacionalnega športa. Pri nas se je na visokem nivoju razvila t.i. "telesna kultura", ki predstavlja tesno povezavo med zdravstvenimi programi in splošno kulturno ravni. Slovenija bi zato lahko svoj prispevek k širjenju zdravega življenjskega sloga prenesla tudi na nivo Evropske unije.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Jožko Čuk.

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji, dne 21. 2. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k dopolnjenemu predlogu zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt) - druga obravnava

Državni svet podpira predlagane rešitve, ki bodo zagotovile krajše, racionalnejše in preglednejše postopke sprejemanja prostorskih aktov, saj so postopki, ki se vodijo na podlagi veljavnega ZUreP-1, predolgi.

Državni svet je uvodoma ugotovil, da prvotnega mnenja Komisije državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k predlogu zakona ni več možno upoštevati za razpravo na seji državnega sveta zaradi dopolnjenega predloga zakona o prostorskem načrtovanju za drugo obravnavo, ki ga je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika državnega zbora pripravil Odbor državnega zbora za okolje in prostor in v katerem je navedeni odbor s prejetjem svojih amandmajev upošteval tudi pripombe komisije, ki jih je oblikovala na podlagi prispelih stališč občin in opravljene razprave.

Državni svet je na podlagi mnenja Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k predlogu zakona o prostorskem načrtovanju ugotovil, da:

- so pripombe komisije redakcijske narave k 9. členu, 35. členu, prvemu odstavku 45. člena, petemu in šestemu odstavku 51. člena, drugemu odstavku 54. člena, 64. členu, prvemu odstavku 66. člena, prvemu odstavku 68. člena in prvemu odstavku 95. člena upoštevane.
- je upoštevana pripomba komisije k tretjemu odstavku 21. členu, da se le-ta dopolni tako, da državni prostorski načrt pripravljavec "z dnem njegove uveljavitve" posreduje krajevno pristojni upravni enoti in občinam, katerih območje je zajeto v tem načrtu. V praksi se je namreč dogajalo, da je bilo treba več mesecev čakati na državni lokacijski načrt, ki bi ga občine potrebovale pri svojem delu, poleg tega je takšna rešitev predvidena tudi za posredovanje občinskih prostorskih aktov in regionalnih prostorskih načrtov.
- je upoštevan predlog komisije za dopolnitev petega odstavka 32. člena in drugega odstavka 33. člena z opredelitvijo roka 30 dni, v katerem mora ministrstvo zavzeti

stališče do pripomb in predlogov javnosti oziroma občin do dopolnjenega osnutka državnega prostorskega načrta.

- je upoštevan predlog komisije za novi 36. a člen, na podlagi katerega je predvidena možnost dogovora med pristojnim ministrstvom in udeleženi občinami, ki pripravljajo regionalne prostorske načrte oziroma posamezno občino, da le-te načrtujejo in sprejmejo prostorski akt za določeno prostorsko ureditev skupnega pomena, če je glede na povezanost državne prostorske ureditve s prostorsko ureditvijo regionalnega oziroma lokalnega pomena to primernejše.
- je upoštevana pripomba komisije k prvem odstavku 47. člena in prvemu odstavku 57. člena, da se začne postopek priprave občinskega prostorskega načrta oziroma občinskega podrobnega prostorskega načrta s sklepom župana in ne občinskega sveta, s čimer se bistveno skrajša postopek, kar je tudi eden izmed osnovnih ciljev obravnavanega zakona.
- je upoštevan predlog komisije za dopolnitev prvega odstavka 48. člena, da morajo biti razvojne potrebe, ki so ena izmed podlag za pripravo osnutka prostorskega načrta, obrazložene in dokumentirane.
- je upoštevana pripomba komisije k tretjemu odstavku 51. člena, da javno naznanilo o razgrnitvi dopolnjenega osnutka (prvega) občinskega prostorskega ne vsebuje navedbe vseh zemljiških parcel, ker bi to povzročilo objavo neobvladljive količine podatkov. Ohranitev zahteve za navedbo zemljiških parcel, katerih namenska raba se spreminja, pa je ob spremembah in dopolnitvah občinskih prostorskih načrtov potrebna in upravičena.
- je upoštevan predlog komisije za novi 53. a člen, s katerim se določa skrajšani postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega, če se le-te nanašajo na prostorske izvedbene pogoje, medtem ko skrajšani postopek ne pride v poštev v primeru sprememb namenske rabe. Matični odbor državnega zbora pa ni razpravljal o predlogu komisije za novi 61. a člen, s katerim je komisija predlagala podobno rešitev pri spremembah in dopolnitvah občinskega podrobnega prostorskega načrta.
- je komisija predlagala, da se v prvem odstavku 65. člena zaradi nejasnosti hierarhije občinskega in regionalnega prostorskega načrta opredeli, da občinski prostorski načrt ni podlaga za pripravo regionalnega prostorskega načrta (da gre za njegovo upoštevanje in ne skladnost). Matični odbor državnega zbora je sprejel amandma, na podlagi katerega se načrtujejo prostorske ureditve regionalnega pomena ob upoštevanju "državnega" prostorskega načrta in ne "občinskega" prostorskega načrta, s čimer je bila pripomba komisije smiselno upoštevana.
- se je v prvem odstavku 68. člena na predlog komisije črtala besedna zveza "ali svet zveze občin". V skladu z zakonom o lokalni samoupravi sestavljajo svet zveze občin župani in v aktu o ustanovitvi zveze določeno število predstavnikov občinskih svetov

občin ustanoviteljic, regionalni prostorski načrti so takšni prostorski akti, ki jih morajo sprejeti občinski sveti udeleženih občin in ne le svet zveze občin, v katerem ne sodelujejo vsi občinski svetniki udeleženih občin, hkrati pa ni nujno, da so v svet zveze občin vključene občine, na katere se nanaša regionalni prostorski načrt, oziroma so lahko vključene tudi tiste, na katere se ta akt ne nanaša.

- je bil predlog komisije za črtanje četrtega odstavka 75. člena upoštevan. Četrti odstavek je določal, da dokler občina ne sprejme programa opremljanja s podlagami za odmero komunalnega prispevka za vso obstoječo komunalno opremo na območju celotne občine, ne sme sprejeti programa opremljanja za investicije iz načrta razvojnih programov. Ker bi navedeno določilo pomenilo precejšnjo restrikcijo za zaračunavanje komunalnega prispevka za nove investicije za čas do sprejema „splošnega“ programa opremljanja, je bil podan predlog za črtanje tega odstavka.
- je bila upoštevana pripomba k 98. členu, da se zadnji stavek tretjega odstavka črta. Ta določba je omejevala veljavnost strategije prostorskega razvoja občine ali lokacijskega načrta občine, ki je bil sprejet po določilih ZUreP-1, poleg tega je bila v neskladju s prvim oziroma tretjim odstavkom 97. člena, ki določa njihovo veljavnost lokacijskega načrta do izvedbe načrtovanih posegov v prostor. Takšna strategija in lokacijski načrti občin lahko veljajo neomejeno oziroma do izvedbe načrtovanih posegov v prostor.

Državni svet je tudi ugotovil, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi z usmerjanjem prostorskega razvoja naselij v 6. členu menila, da ni bojazni, da bi se z nekontrolirano gradnjo zelene površine (namenjene parkom, površine ob vrtcih ipd.) pozidale, saj ta člen tudi določa, da se z razvojem naselij ne smejo slabšati kakovosti življenjskega okolja in se mora v čim večji meri zelene površine naselja ohranjati. S predlagano rešitvijo je občinam dana vloga, da bodo odgovorno in racionalno načrtovale prostorski razvoj. Državni svet je ugotovil, da matični odbor državnega zbora k 6. členu ni sprejel amandmaja.

Državni svet je ugotovil, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi s pripombami, da predlog zakona zmanjšuje pristojnosti občin na njihovem ozemlju (npr. na območjih NATURE 2000), ocenila, da predlog zakona z rešitvijo v 12. členu (tretja (3) točka prvega (1) odstavka) ne prenaša pristojnosti prostorskega načrtovanja z lokalne na državno raven, ampak je država odgovorna za prostorske ureditve na tistih območjih ohranjanja narave, ki so zavarovane z aktom države, ki se sprejme po predhodnem mnenju lokalnih skupnosti, na katerih ozemlju leži posebno varstveno območje, na podlagi zakona o ohranjanju narave. Državni svet je ugotovil, da matični odbor državnega zbora k tretji (3) točki prvega (1) odstavka 12. člena predloga zakona ni sprejel amandmaja.

Z ozirom na dejstvo, da še nimamo vzpostavljene druge ravni lokalne samouprave oziroma pokrajin, se državni svet strinja s predlagano rešitvijo, da za vmesno obdobje predlog zakona predvideva ureditev prostorskega načrtovanja v okviru medobčinskega sodelovanja, kar bo prispevalo k učinkovitejšemu črpanju evropskih sredstev oziroma

lažji izvedbi regionalnih razvojnih programov. Pojem "medobčinski" prostorski akt je kot regionalni prostorski načrt primeren, saj njegov vpliv lahko seže na območje nekaj občin znotraj razvojne regije, ki je opredeljena z zakonom o skladnem regionalnem razvoju in podzakonskimi akti. Ko bo sprejeta pokrajinska zakonodaja oziroma bodo začele pokrajine delovati, bo treba zakon v tem delu spremeniti in dopolniti z vidika novo nastalih pokrajin.

Državni svet je ugotovil, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlagala, da se 39. člen predloga zakona dopolni tako, da se občine lahko same odločijo, ali bo občinski prostorski načrt vseboval tudi krajinski načrt, pri čemer je le-ta lahko opredeljen kot samostojna sestavina ali kot del urbanističnega načrta (enoten urbanistično krajinski načrt). Državni svet je ob tem ugotovil, da je matični odbor državnega zbora sprejel amandma, s katerim je črtal urbanistični načrt kot obvezno sestavino občinskega prostorskega načrta in ga opredelil kot strokovno podlago za določitev območja naselij ter določitev enot urejanja prostora v naseljih, za katera se izdelata.

Državni svet predlaga, naj se čim prej s posebnim zakonom uredijo oziroma poenostavijo možnosti razlastitve za potrebe graditve javne gospodarske infrastrukture, hkrati pa opozarja, da je treba že pri pripravi občinskih prostorskih načrtov ravnati racionalno in gospodarno ter novo gospodarsko javno infrastrukturo umestiti v bližino obstoječe oziroma na zemljiščih, ki so v občinskem prostorskem aktu predvidene za te namene.

Mnenje državnega sveta ob obravnavi **predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o inšpekcijskem nadzoru** - druga obravnava, EPA 1245

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji, dne 21. 2. 2007, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03 in 69/04) sprejel naslednje

M N E N J E

k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o inšpekcijskem nadzoru (ZIN-A) - druga obravnava

Državni svet je obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

Državni svet se strinja s predlagateljem, da so se na področju izvajanja inšpekcijskega nadzora v praksi pojavile težave, predvsem z vidika neučinkovitosti teh služb v določenih primerih, kar je povzročilo številna vprašanja in odmeve v javnosti. Izkazalo se je, da je bil razlog za neučinkovitost tudi v pomanjkanju koordinacije med inšpekcijami ter v slabi organizaciji dela oziroma v nejasnih pristojnostih tako posameznih inšpekcij

kot tudi glavnih inšpektorjev. Vloga Inšpekcijskega sveta po mnenju predlagatelja ni bila dovolj jasno opredeljena, predvsem pa naj ne bi bil dovolj natančno določen način vodenja in koordinacije tega medresorskega delovnega telesa.

Predlagatelj navaja, da "so se v okviru organizacije dela v organih državne uprave pokazale težave zaradi nekaterih določb veljavnega zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki je onemogočal zaposlovanje strokovnjakov za posamezna področja, ki niso imeli opravljenega strokovnega izpita iz splošnega upravnega postopka. Glede na specifično vsebino tega izpita na trgu delovne sile, predvsem v zasebnem sektorju, praviloma ni kandidatov, ki bi imeli opravljen ta izpit, imajo pa druga strokovna znanja, potrebna za izvajanje nalog inšpekcijskega nadzora. Zato je bilo potrebno dopolniti veljavni zakon v delu, ki določa imenovanje osebe za inšpektorja ob sklenitvi delovnega razmerja". Inšpektorji so javni uslužbenci; za njih že 89. člen ZJU omogoča enoletni spregled ustreznega strokovnega izpita za imenovanje v naziv, zato je sprememba drugega in tretjega odstavka 12. člena ZIN posledica ne dovolj širokega branja določb.

Predlog ZIN-A se sklicuje na strokovnost ljudi z določenih področij in posebna strokovna znanja; inšpekcijski nadzor kljub temu ne zajema nadzora nad strokovnostjo delovanja, pač pa nad pravilnostjo izpolnjevanja predpisov. Ne gre za ugotavljanje strokovnosti dela, pač pa za prilagajanje pravnih in fizičnih oseb predpisom, ki jih sprejemajo državni organi. Zakon ne zahteva, da bi bil inšpektor po svoji izobrazbi npr. strokovnjak gradbene stroke, pač pa pogojuje njegovo delo zgolj z izpitom za inšpektorja, ki vsebuje le procesne predpise (upravni postopek in upravni spor, postopek vodenja in odločanja o prekrških in postopek inšpekcijskega nadzora). Mnenje zakonodajalca se tako s strani predlagatelja speljuje na drug tir, ki govori o strokovnosti, ne pa o dejanskem poznavanju procesnih določb.

Komisija je ob pregledu zakona podala naslednje pripombe:

K 1. členu

V drugemu odstavku se za besedilom "1. do 7. člen" doda besedilo "razen četrtega odstavka 3. člena".

O b r a z l o ž i t e v

Po (novem) petem odstavku se »za upravno inšpekcijo, inšpekcijo za sistem javnih uslužbencev, obrambno inšpekcijo in druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti uporabljajo samo naslednje določbe tega zakona: 1. do 7. člen, 11. do 18. člen, prvi odstavek 19. člena ter prvi in tretji odstavek 20. člena tega zakona«.

Po četrtem odstavku 3. člena ZIN se ta zakon ne uporablja za upravno inšpekcijo, proračunsko inšpekcijo, obrambno inšpekcijo in druge oblike notranjega upravnega nadzora nad poslovanjem državnih organov in organov lokalnih skupnosti, po predlogu

ZIN-A pa se bi ta zakon med drugim uporabljal tudi od 1. do 7. člena, ki pa vsebuje 4. odstavek 3. člena. Tako ni jasno ali se uporablja ali ne.

Za četrtem odstavkom 3. člena ZIN naj bi se dodal nov peti odstavek, čeprav ga osnovni ZIN ne vsebuje.

K 3. členu

Po drugem odstavku 8. člena naj bi »inšpekcije delovale v inšpektoratih, ki imajo status organa v sestavi ministrstva. Če v inšpektoratu deluje več inšpekcij, se oblikujejo ustrezne notranje organizacijske enote v skladu s predpisi, ki urejajo notranjo organizacijo in sistemizacijo v organih državne uprave. V tretjem odstavku naj bi se za besedo »sestavi« doda beseda »ministrstva«, za besedilom »ki ni inšpektorat« pa se doda besedilo »oziroma v drugem organu, ki ni inšpektorat,«.

Zakon o državni upravi (ZDU-1-UPB4) (Ur.l.RS, št. 113/05) kot sistemski zakon s področja državne uprave v tretjem odstavku 14. člena¹ določa, da se za naloge inšpekcijskega in drugega nadzora ustanovi organ v sestavi ministrstva, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma, če je zaradi narave nalog ali delovnega področja potrebno zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog.

Glede na to, da se ZIN-A sklicuje na neučinkovitost inšpekcijskih služb, da na ravni zakona določa inšpektorat, ki ima status organa v sestavi in dopušča izjemo, da lahko inšpekcija deluje v organu v sestavi, ki ni inšpektorat in ob upoštevanju prvega odstavka 21. člena ZDU-1, ki določa, da se z uredbo se lahko ustanovi upravni organ v sestavi ministrstva med drugim tudi za opravljanje nalog inšpekcijskega in drugega nadzora, je določanje organizacijske oblike inšpektorata in organizacije dela v inšpektoratu in izven njega na ravni zakona v nasprotju z 21. členom ZDU-1 in njegovim namenom ter je popolnoma nepotrebno. Glede na 121. člen Ustave RS (naloge uprave opravljajo neposredno ministrstva) ni nobene potrebe, da bi organe v sestavi urejal zakon, da bi jih kakorkoli poimenoval ali celo izjemoma omogočal delo izven inšpektorata v organu v sestavi, če ZDU-1 določa le pogoj opravljanja nadzora v organizacijski obliki organa v sestavi.

K 5. členu

V 10. členu naj bi se zopet za prvim odstavkom dodali nov drugi, tretji, četrti in peti odstavek, čeprav ima dosedanji 10. člen le en odstavek. Ne moremo govoriti o novih odstavkih (ker stare ne črtamo), pač pa samo o dodajanju odstavkov (ki jih do sedaj še ni bilo).

¹ Organ v sestavi ministrstva se ustanovi za opravljanje specializiranih strokovnih nalog, izvršilnih in razvojnih upravnih nalog, nalog inšpekcijskega in drugega nadzora in nalog na področju javnih služb, če se s tem zagotovi večja učinkovitost in kakovost pri opravljanju nalog oziroma, če je zaradi narave nalog ali delovnega področja potrebno zagotoviti večjo stopnjo strokovne samostojnosti pri opravljanju nalog.

K 6. členu

11. člen naj bi se spremenil v celoti. Prvi odstavek predlaganega člena se od prejšnjega razlikuje le po tem, da bo Inšpekcijski svet vodil minister, pristojen za upravo in "nehvaležni" dodatek, da se bo Inšpekcijski svet ustanovil (čeprav že deluje) zaradi "doseganja večje učinkovitosti". Inšpekcijski svet že deluje in torej ni bil učinkovit (zato tudi ne bo postal sam po sebi zaradi takšnega besednega dodatka). V obrazložitvi k členu je navedeno, da po sedaj veljavni ureditvi vodenje inšpekcijskega sveta ni bilo določeno z zakonom, zato bo po predlogu Inšpekcijski svet vodil minister za upravo. Državni svet meni, da je vodenje sposobnost posameznika, ki to sposobnost ima, ali pa ne.

Ustava RS ne zahteva, da bi bile vse stvari urejene z zakonom, pač je to določeno le za pravice in obveznosti državljanov in drugih oseb (87. člen) kamor pa vodenje Inšpekcijskega sveta ne sodi. Že veljavni ZIN v četrtem odstavku 11. člena določa, da se vprašanja, povezana z delom Inšpekcijskega sveta uredijo v poslovniku, kamor sodi tudi samo vodenje sveta. Inšpekcijski svet je torej tudi sedaj imel svojega vodjo (glavni tržni inšpektor), zato sama premestitev vodenja na ministra za javno upravo, sama po sebi ne bo vodila k večji učinkovitosti po strokovni plati, pač pa na račun ministrove hierarhije v sistemu državne uprave. Inšpektorji bodo mnogo težje odrekli sodelovanje, saj je bilo doslej vse odvisno od iniciative posameznega predstojnika inšpekcijskega organa in dobre volje tistih predstojnikov, katerih inšpektorji bi v posamezni zadevi morali sodelovati. Učinkovita koordinacija ni bila izvedljiva na podlagi poslovnika, ki je sprejet s soglasjem vlade, zato jo bo sedaj vodila oseba z zakonskimi pooblastili do glavnih inšpektorjev. Minister kot član vlade bo tako narekoval glavne smernice delovanja inšpekcij, zaradi česar se postavlja vprašanje njihove samostojnosti kot ene temeljnih načel zakona o inšpekcijskem nadzoru (4. člen ZDU-1). Minister sicer ni pristojen za poseganje v konkretni inšpekcijski postopek, lahko pa vsekakor nakaže smernice dela inšpekcij ali (ne)prednostna področja. Glavni inšpektor ne bo neposredno odgovoren ministru za javno upravo kot vodji inšpekcijskega sveta, temveč ministru, v okviru katerega je konkretna inšpekcija, po drugi strani pa drži, da sta resorni minister kot minister za javno upravo člana iste vlade.

Predlog za reorganizacijo Inšpekcijskega sveta sam po sebi ni boljši ali slabši od sedanjega. Kaže, da bo velik del bremena padel na poslovnik Inšpekcijskega sveta, ki bo uredil njegovo delo (kar pa je inšpekcijski svet tudi sedaj že imel). Komisija upa, da bo zaradi prisotnosti ministra boljši, kot je bil dosedanja. Ob tem je treba ponovno poudariti temeljno načelo samostojnosti inšpektorjev, ki bo s poseganjem vlade (ministra) lahko dobilo predznak politizacije. V to smer kaže sama obrazložitev k 6. členu, kjer se predlagatelju zapiše, da je:

"zaradi pomembnosti izvajanja inšpekcijskega nadzora v Republiki Sloveniji po enotnih standardih potrebno zagotoviti možnost sprejemanja strateških odločitev na tem področju na najvišji politični in tudi strokovni ravni, kar lahko zagotavlja le vlada kot najvišji organ državne uprave in najvišji organ izvršilne veje oblasti. Z določitvijo

pristojnega ministra, ki bo vodil Inšpekcijski svet, pa je vzpostavljena tudi neposredna vez tega sveta z vlado."

Da ima predlagatelj poleg vodenja Inšpekcijskega sveta s strani ministra lahko še druge namene, kaže tudi obrazložitev k 5. členu, kjer je zapisano, da bo minister "predlagal tudi določene ukrepe za učinkovitejše delo".

Za tretji odstavek lahko ugotovimo, da bi bil popolnoma zadovoljiv, če bi izpustil besedilo "opravlja naloge, povezane z doseganjem večje učinkovitosti in usklajenosti delovanja inšpekcij", enostavno tako, da Inšpekcijski svet usklajuje skupno izvajanje nalog inšpekcijskega nadzora različnih inšpekcij, obravnava skupna vprašanja glede delovanja inšpekcij, obravnava vprašanja, povezana z usposabljanjem v inšpekcijah, obravnava in usklajuje oziroma načrtuje ukrepe za zagotovitev informacijske podpore inšpekcijam.

Pri primerjavi z dosedanjim tretjim odstavkom 10. člena ZIN ugotovimo, da je ZIN-A očitno zaradi "namena učinkovitosti" izpustil tudi usklajevanje načrtov dela inšpekcij, načrtovanje skupnega izvajanja nalog (ZIN-A določa le usklajevanje skupnega izvajanja) in predlaganje oblikovanja skupin inšpektorjev za skupno izvajanje nalog. Učinkovitejše delo se postavi pod vprašaj ob dejstvu, da je predlog zakona s 6. členom črtal del določbe tretjega odstavka 11. člena (in je v predlogu novega 11. člena ni ponovno uvedel) po kateri "Inšpekcijski svet usklajuje reševanje organizacije, prostorske, materialne, finančne in administrativne problematike delovanja območnih enot in izpostav inšpektoratov."

K 7. členu

Državni svet meni, da pri predlaganem novem tretjem odstavku 12. člena v besedilo določbe ne sodi tekst "(kot na primer: priprava analiz, informacij itd.)", saj po vsebini predstavlja del njene obrazložitve. Mnenje komisije k tem členu je vsebovano tudi v delu, kjer je govora o neupoštevanju določb ZJU. Komisiji se zastavlja vprašanje, kako bodo sedaj lahko inšpektorji postali učinkovitejši, če se znižuje zahtevana delovna doba inšpektorja iz petih let na "ustrezne delovne izkušnje, določene s predpisi, ki urejajo notranjo organizacijo in sistemizacijo v organih državne uprave". Po Uredbi o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih, lahko nekateri inšpektorji nastopijo svoje delovno mesto že pri 3 letih in 7 mesecih delovnih izkušenj.

K 8. členu

Po novem 12b. členu se šteje, da je inšpektor, ki je opravil strokovni izpit za inšpektorja, opravil tudi strokovni izpit iz upravnega postopka in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku; da je uradnik, ki je opravil strokovni izpit iz upravnega postopka in preizkus znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku, opravil del strokovnega izpita za inšpektorja, ki po vsebini ustreza opravljenemu strokovnemu izpitu in da ima oseba opravljen strokovni izpit za inšpektorja, če ima opravljen pravniški državni izpit.

Besedna zveza "se šteje" se navadno uporablja za numerično štetje (npr. zavarovalne dobe s povečanjem) ali pa predstavlja izpodbojno domnevo, ki omogoča nasproten dokaz. Predlog zakona bi lahko tako domnevo (se šteje) spremenil v ne-izpodbojno fikcijo (se prizna). Kdor je opravil določen izpit, ni namreč kaj za izpodbijati (razen samega izpita, kjer pa ne bi veljal ne eden niti drug izpit). Določba bi se lahko tako npr. glasila: "Osebi, ki ima opravljen pravniški državni izpit se prizna strokovni izpit za inšpektorja."

Ob taksativni določitvi področij, ki jih vsebuje strokovni izpit za inšpektorja, predlog zakona niti v prehodnih določbah ne pove, kaj se bo zgodilo z veljavnimi podzakonskimi predpisi, ki urejajo vsebino strokovnega izpita: s splošnim Pravilnikom o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 75/04 in 79/05) ter posebnimi podzakonskimi predpisi, ki so bili izdani za opravljanje strokovnih izpitov za opravljanje inšpekcije s posameznih področij dela (npr. Pravilnik o posebnem delu strokovnega izpita za inšpektorja varstva pred sevanji, Pravilnik o posebnem delu strokovnega izpita za uradnega veterinarja, Pravilnik o posebnem delu strokovnega izpita za inšpektorja Inšpektorata RS za kulturo in medije). Podzakonski akti so bili namreč izdani tudi na podlagi 12. člena ZIN, ki ga predlog ZIN-A spreminja in dopolnjuje z novim 12a., 12b. in 12c. členom.

Po prvem odstavku 2. člena Pravilnika o strokovnem izpitu za inšpektorja izpit obsega določbe predpisov, ki določajo splošni upravni postopek in posebne upravne postopke, inšpekcijski nadzor, postopek o prekrških ter drugih predpisov, ki jih uradna oseba neposredno uporablja pri opravljanju inšpekcijskega nadzora na določenem upravnem področju. Nov 12a. člen predloga določa vsebino (področja) strokovnega izpita za inšpektorja (upravni postopek in upravni spor, postopek vodenja in odločanja o prekrških in postopek inšpekcijskega nadzora), kjer so drugi predpisi, ki jih uradna oseba neposredno uporablja pri opravljanju inšpekcijskega nadzora na določenem upravnem področju, izpuščeni. Ravno strokovni del predpisov, na kar se predlog sklicuje (zaposlovanje strokovnjakov, strokovna znanja...) je izpuščen. Te pomanjkljivosti ne bo mogel odpraviti niti minister za upravo, ki bo pristojen za določitev podrobnejšega programa strokovnega izpita za inšpektorja, kamor bo sodil postopek opravljanja, način in postopek prijave, izpitni red, način priznavanja vsebin opravljenih izpitov ali preizkusov znanja in druga vprašanja, povezana s strokovnim izpitom za inšpektorja. Če bi s podzakonskim aktom določil kot pogoj tudi druge predpise, ki jih uradna oseba neposredno uporablja, bi s tem kršil 120. člen Ustave RS, ker bi uredil področje izven okvira ali meja zakona.

Glede na navedeno, državni svet podaja konkretno pripombo:

V predlog novega 12a. člena se doda četrta alineja, ki se glasi:

" - drugi predpisi, ki jih uradna oseba neposredno uporablja pri opravljanju inšpekcijskega nadzora".

Predlog za spremembo zakona razen spremenjenega načina vodenja inšpekcijskega sveta ter določb o poenotenju izobraževanja in manjših popravkov glede pooblastil ne prinaša nič bistveno novega, kar bi se nanašalo na samo delo inšpekcij.

Državni svet upa, da bo ministrovo vodenje inšpekcijskega sveta v praksi pomenilo vsaj malenkostno izboljšanje razmer. Vse je še vedno bistveno odvisno od (ne)uspešnosti inšpektorjev, v prvi vrsti glavnih tržnih inšpektorjev. Le ti so tisti, ki vodijo posamezne inšpekcije in naj bi jih tudi v bodoče. Vse kaže, da gre predlog v smeri zakona zaradi zakona, ne sledi pa nujni potrebi po reorganizaciji področja, ki se v večini evropskih držav izvaja tam, kjer nepravilnosti nastajajo, tj. predvsem znotraj upravnih organov, ki jih zaznavajo pri svojem delu. V Veliki Britaniji po navedbah predlagatelja opravljajo naloge nadzora predvsem znotraj upravnih organov, v Avstriji inšpekcijske službe, ki bi bila organizirana v takšni obliki kot pri nas ne poznajo; to delo opravljajo različne upravne policije, za Zvezno Republiko Nemčijo je značilno, da inšpekcijsko dejavnost opravljajo v glavnem upravni organi ter nekatere vrste policije. Podobno sistemsko ureditev kot je naša, pozna le Republika Hrvaška (Zakon o državnem inšpektoratu), kar pa ni - glede na skupno preteklost - nič presenetljivega.

Nepravilnosti se morajo odkrivati tam, kjer se dogajajo in kjer organi pri svojem delu najlaže zvedo za njih. Inšpekcije so sporadično razporejene po ozemlju Republike Slovenije (npr. Tržni inšpektorat RS je inšpekcijski organ Republike Slovenije, ki je organizacijsko povezan z Ministrstvom za gospodarstvo kot organ v sestavi ministrstva. Na Tržnem inšpektoratu RS poteka delo na 26 lokacijah po celotnem ozemlju Republike Slovenije. Območne enote in inšpekcijske pisarne se ne ujemajo s številom upravnih enot in delujejo na različnih lokacijah; enako velja za Inšpektorat RS za delo z 12 območnimi enotami in pisarnami). Med inšpektorati in upravnimi enotami ni določene koordinacije, čeprav se njihovo delo prepleta skoraj na vseh področjih.

Inšpekcije bi se lahko vključile v sistem upravnih enot razen redkih, ki opravljajo specifična dela kot npr. rudarski inšpektorat. V sedanjem sistemu državne uprave so upravne enote s svojim razvejanim področjem pristojnosti tiste, ki bi lahko učinkoviteje zagotavljale delo inšpekcij.

Z uvedbo pokrajin se bo pojavila nova oseba javnega prava, zato bo v prihodnje tudi zaradi tega treba zopet razmisliti o sedanji ureditvi. Kljub temu državni svet meni, da bo predlog zakona z udeležbo ministra za javno upravo pripomogel k boljšim rezultatom, zato predlog zakona podpira.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik mag. Adolf Zupan.

Tretja alineja 1. odstavka 23. člena zakona o Ustavnem sodišču - zahteva državnega sveta Ustavnemu sodišču Republike Slovenije za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti

Zahteva državnega sveta za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 14. člena Zakona o društvih

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji, dne 21.2.2007, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 23. člena zakona o Ustavnem sodišču Republike Slovenije (Ur.l. RS št. 15/94) sprejel

Z A H T E V O

za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti 14. člena Zakona o društvih (Uradni list RS št. 61/2006) (v nadaljevanju - ZDru-1) in

P R E D L A G A

da Ustavno sodišče Republike Slovenije ugotovi, da je 14. člen zakona o društvih v neskladju z ustavo.

O B R A Z L O Ž I T E V

Člen 14 ZDru-1 se glasi:

- (1) Vsak član društva ima pravico v roku enega leta od sprejetja dokončne odločitve pred sodiščem izpodbijati odločitve organov društva, ki so bile sprejete v nasprotju z zakonom ali temeljnim ali drugim splošnim aktom društva. Enako pravico ima tudi oseba, ki ji je bila prošnja za sprejem v članstvo društva, zavrnjena.
- (2) Izpodbijanje odločitev organov društva pred sodiščem ni dopustno, če pred tem ni bilo izkoriščeno pravno sredstvo iz petega odstavka prejšnjega člena.
- (3) Razveljavitev odločitve organov društva ne pomeni prenehanja pravic, ki so jih na podlagi teh odločitev v dobri veri pridobile tretje osebe.

Pravica do sodnega varstva je ustavna pravica. To je opredeljeno z 23/1 čl. Ustave Republike Slovenije, po katerem ima vsakdo pravico, da o njegovih pravicah in dolžnostih in obtožbah proti njemu brez nepotrebne odlašanja odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom ustanovljeno sodišče.

Pravica do sodnega varstva pripada vsaki osebi. Sodno varstvo pa se podeli le takrat, kadar je nekomu pravica kršena. Sodno varstvo ne more biti abstraktno, da

bi se vsakdo poljubno pritoževal in zahteval pred sodišči kršitve pravic, ki njemu ne pripadajo.

Konvencija o zaščiti človeških pravic in temeljnih svoboščin iz leta 1950 v čl. 6 določa pravico do sodnega varstva kot človekovo pravico. Po čl. 6 ima vsaka oseba pravico, da neodvisno in nepristransko sodišče obravnava njene civilne pravice in obveznosti in kazenske obtožbe zoper njega. Po konvenciji gre tako pravica do sodnega varstva konkretni osebi za konkretno kršitev, katera je bila tej osebi prizadeta. Tudi konvencija ne priznava neke splošne pravice po kateri bi se vsakdo lahko pritoževal zaradi zatrtih nezakonitosti, ki se te osebe sploh ne tiče.

Člen 14/1 ZDru-1 pa podeli vsakemu članu pravico, da pred sodiščem izpodbija odločitev organa društva, ki je bila sprejeta v nasprotju z zakonom ali drugim splošnim aktom društva. Člen 14 Zakona o društvih nikakor ne govori o konkretni kršitvi. Iz dikcije določbe 14. člena ne moremo razbrati, kaj pomeni "odločitve organov društva, ki so bile sprejete v nasprotju z zakonom ali temeljnim ali drugim splošnim aktom". Tako ne moremo vedeti ali bo to veljalo za vsak zakon, ki nima nobene povezave z društvom, ali bo to veljalo za primere, ki jih lahko obravnavajo le točno pristojni organi z uradnimi pooblastili ali kaj drugega.

Člen 14/1 ZDru-1 konkretizira primere o zavrnitvi prošnje za sprejem v članstvo. To je jasna stvar, vendar se popolnoma razlikuje od dobesedno generalne klavzule »odločitev v nasprotju z zakonom ali splošnim aktom društva.« Ali bo potem tudi nekdo ki sploh ni bil v disciplinskem postopku in bil npr. izključen, tudi lahko izpodbijal odločitev organov društva in se skliceval na 14 čl. ZDru-1. Članstvo v društvu je prostovoljno. Društvo je samostojno in nepridobitno združenje. Člen 14/1 ZDru-1 pa omogoča veliko število neracionalnih sporov. Zadoščalo bo, da se bo nekdo skliceval na zakon ali splošni akt in primer bo na sodišču. To bo omogočilo brez števila sporov in pravnih, kar nikakor ne gre v prid pravici do sodnega varstva. Prav tako stanje razdiralno vpliva na delovanje društva kot prostovoljne in neprofitne organizacije.

Člen 14/1 ZDru-1 določa rok enega leta, v katerem lahko član društva zahteva sodno varstvo. Ta rok je popolnoma nerazumno predolg. Če je kršitev resnično storjena je interes čimprejšnje sanacije. Kdo ima interes šele po enem letu zahtevati spremembo disciplinske odločbe ali kaj sklepa organa društva o npr. povišanju članskih prispevkov.

Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) (Uradni list RS 42/2002) urejuje uveljavljanje pravic iz delovnega razmerja. Člen 204 – 2.odst., 3.odst. in 5.odstavek določa rok 30 dni v katerem delavec oz. kandidat zahteva sodno varstvo pri pristojnem sodišču. Tudi glede predložitve zadeve arbitraži čl. 205/2 ZDR predvideva rok 30 dni.

Pravice iz delovnega razmerja so ene temeljnih človekovih pravic saj omogočajo človeku dohodek, existenco in s tem položajem pridobljene socialne pravice.

Zakonodajalec je določil rok 30 dni, da prizadeti uveljavlja svoje pravice iz delovnega razmerja.

Nerazumno je, da za uveljavljanje pravic kot člana društva zaradi domnevne prizadetosti zakonodajalec podeli v čl. 14/1 rok enega leta. Člen 14/2 ZDru-1 še pogojuje pravico sodnega varstva predhodno v postopku po čl. 13/5 po katerem naj bi o pritožbah zoper odločitve organov društva oz. zastopnika odločal zbor članov. Organ društva je tudi zbor članov kot najvišji organ, ali se bo njegova odločitev ponovno obravnavala kot pritožba še enkrat pred zborom članov. Člen 14/2 ZDru-1 je neživljenjski.

Člen 14/3 ZDru-1 določa, da razveljavitev odločbe organov društva ne pomeni prenehanje pravic, ki so jih na podlagi teh odločitev v dobri veri pridobile tretje osebe. Kakšen smisel ima razveljavitev odločitve organa društva, če bodo škodljive posledice ostale in ne bodo sanirane. Če je neka kršitev narejena, se mora sanirati in vzpostaviti prejšnje stanje. To je smisel sodnega varstva in ne gola ugotovitev, medtem ko bodo negativne posledice ostale. Vsebina čl. 14/3 ZDru-1 je tudi v nasprotju v določeni meri z izpodbijanjem pravnih dejanj dolžnika kot jih pozna Obligacijski zakonik.

Člen 14 ZDru-1 v taki obliki dopušča, da lahko vsak izpodbija katero koli odločitev organa društva, ne glede ali je škodljiva ali ne in tudi v primeru, če negativnih posledic sploh ni. Razveljavitev odločitve pa ne bo prizadela tretjih oseb in tako bo negativno stanje obstalo.

Člen 14 ZDru-1 je tako v nasprotju z čl. 23/1 Ustave Republike Slovenije in čl. 6/1 EKČP, saj podeljuje sodno varstvo na popolnoma neprimeren način v nasprotju z namenom in vsebino, ki naj ga sodno varstvo ima.

Državni svet predlaga, da se izda

o d l o č b a :

Člen 14 ZDru-1 je v neskladju z Ustavo Republike Slovenije.